

OD REDAKCJI

Zespół Redakcyjny

Zoon Politikon

Misją *Zoon Politikon* jest śledzenie i inspirowanie refleksji nad zjawiskami kluczowymi dla kształtu współczesnych społeczeństw – w ich ujęciu socjologicznym, politologicznym, filozoficznym czy kulturoznawczym. Pismo nawiązuje do arystotelesowskiej tradycji myślenia o sprawach społecznych i życiu publicznym, zarazem jednak ma charakter interdyscyplinarny, wynikający z wielości doświadczeń i odmienności dziedzin oraz różnych sposobów myślenia o sprawach zbiorowości i wspólnot we współczesnym świecie.

Zarówno tym zbiorowościom, jak i opisującym je dyscyplinom, wyzwanie rzucają dziś rozmaite polityczne, kulturowe i gospodarcze przeobrażenia późnej nowoczesności, rozgrywające się w skali lokalnej i globalnej, w wymiarach mikro i makro. Współczesna humanistyka i nauki społeczne borykają się z ich opisem oraz z samym językiem tego opisu, poszukując nieustannie sposobów ich trafnego ujmowania, nazywania, analizowania – tak pośród klasycznych kategorii, jak i za sprawą nowych pojęć i koncepcji. W przekonaniu, że między innymi na tych poszukiwaniach polega rozwój humanistyki oraz poszczególnych dziedzin nauk społecznych, niniejszy numer *Zoon Politikon* poświęcamy refleksjom i analizom zjawisk i problemów współkształtujących współczesne społeczeństwa oraz przemiany życia publicznego – zarówno w Polsce, jak i w innych kulturach – w szerokiej interdyscyplinarnej perspektywie.

Niezależnie od całej różnorodności ujęć i podejść większość artykułów zamieszczonych w tym numerze poświęconych jest zagadnieniom związanym ze sferą publiczną w Polsce AD 2017. Autorzy i Autorki od różnych stron diagnozują jej kondycję, charakteryzują czynniki kształtujące jej oblicze i analizują mechanizmy zachodzących w niej przemian. O (ograniczonych) szansach na rozwój demokratycznej sfery publicznej w Polsce pisze Iwona Jakubowska-Branicka w artykule *Mentalność demokratyczna a dogmatyzm. Przemiany postaw społeczeństwa polskiego w procesie demokratyzacji*, poddając w nim analizie rezydualną siłę totalitarnych i autorytarnych typów narracji kształtujących nadal w znacznej mierze dogmatyczne postawy Polaków. Polskiej sferze publicznej i jej silnej fragmentacji poświęcony jest też artykuł Stanisława Mocka *Władza i media. Dyskurs polityczny wokół mediów publicznych w Polsce*, w którym Autor z perspektywy analizy dyskursu przygląda się sposobom postrzegania i konstruowania roli kluczowych dla demokratycznej sfery aktorów – mediów. Z kolei w artykule *Zaufanie do instytucji. Efekt zaklinania deszczu czy instytucjonalizacja nieufności?* Robert Sobiech przybliża debatę dotyczącą znaczenia zaufania i nieufności dla systemów demokratycznych, wskazując w szczególności na problematyczność mechanizmów ich budowania i instytucjonalizacji w sytuacji znaczącej radykalizacji postaw społecznych.

Dwa kolejne artykuły podejmują kwestie specyficznie istotne dla polskiego dyskursu publicznego i politycznego, a bezpośrednio związane z tożsamością narodową i jej historycznymi, ale przede wszystkim współczesnymi konstrukcjami. Tomasz Stryjek w artykule *Hipertrofia polityki pamięci w III RP i jej konsekwencje od 2015 roku* analizuje polską politykę historyczną na tle ostatnich przemian politycznych. Z kolei Rafał Pankowski w artykule *A Polish ethno-religion? Some thoughts on the baptism of Poland and contemporary national identity* podejmuje refleksję nad wpływem chrześcijańskich wartości na polską tożsamość narodową.

Współczesnym przejawom i znaczeniu tych historyczno-narodowych zagadnień poświęcone są dwa kolejne artykuły, poddające analizie również dyskurs publiczny – w szczególności jego internetową odmianę. Mario Gudonis w artykule *How Useful is the Concept of Post-Truth in Analysing Genocide Denial?: Analysis of Online Comments on the Jedwabne Massacre* analizuje internetowe komentarze na temat mordy w Jedwabnem, poddając ocenie przemiany w polskiej sferze publicznej. Natomiast Katarzyna Krakowska analizuje wątki historyczne związane z relacjami polsko-ukraińskimi obecne w polskim Internecie i ich znaczenie dla kształtowania wizerunku współczesnego Ukraińca (w tym ukraińskiego imigranta) w Polsce. Wątek dyskursu, jego znaczenia i wagi w naszym społecznym funkcjonowaniu podejmuje też artykuł Marty Sałkowskiej poświęcony wybranym etycznym aspektom realizacji badań wśród osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich.

Dwa kolejne artykuły podejmują problematykę funkcjonowania mniejszości narodowych i diaspor w państwach demokratycznych późnej nowoczesności – czasie nasilonych migracji, płynnych tożsamości, a zarazem radykalizacji postaw narodowych. W artykule *Mniejszość białoruska w Polsce – dwanaście lat po przyjęciu ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. Rozwiązane problemy, obecne nastroje i konflikty* Małgorzata Budyta-Budzyńska prezentuje szczegółową analizę wpływu regulacji prawnych na status i dynamikę sytuacji Białorusinów w Polsce. Natomiast Monika Nowicka w artykule *Naturalizacja a poakcesyjne migracje: motywy ubiegania się o status obywatela państwa przyjmującego na przykładzie Polaków w Islandii* rekonstruuje główne typy motywacji Polaków przemawiające za przyjęciem przez nich islandzkiego obywatelstwa.

Artykuły Andrzeja Bolesty i Krzysztofa Bojko przenoszą czytelnika w inne obszary kulturowe – do Azji Południowo-Wschodniej i na Bliski Wschód. W zglobalizowanym świecie specyficzne przemiany i wydarzenia w tych regionach znajdują swój związek z przemianami i problemami europejskimi (a w tym też polskimi) – transformacją ustrojowo-gospodarczą oraz jej skutkami, sukcesami i porażkami. Artykuł *Chiński model transformacji i rozwoju*

w *posocjalistycznej Azji Południowo-Wschodniej* zawiera opis i ocenę procesu przemian gospodarczych i politycznych w Chinach, w szczególności koncepcji gospodarczego nacjonalizmu, oraz jego wpływu na przemiany ustrojowe w innych państwach regionu. Z kolei w artykule *Międzynarodowa reakcja na powstanie tzw. Państwa Islamskiego* Autor omawia działania rozmaitych podmiotów polityki międzynarodowej w obliczu powstania Daesh, sytuując samo to powstanie na tle niekorzystnego układu zjawisk gospodarczych, demograficznych, społecznych i politycznych, blokujących rozwój krajów arabskich i powodujących wzrost niezadowolenia miejscowych społeczeństw, w szczególności młodego pokolenia, a także nieudanej demokratyzacji z okresu Arabskiej Wiosny.

W ramach cyklu *Debaty „Zoon Politikon”* publikujemy w tym numerze zapis wystąpień uczestników debaty „Patriotyzm XXI wieku – narcyzm czy duma narodowa?”, która odbyła się w Collegium Civitas 19 września 2017 roku. Podejmowane w niej wątki i zagadnienia doskonale współgrają z problematyką artykułów zamieszczonych w niniejszym tomie *Zoon Politikon*.

Ze względu na ważkość tematyki związanej z kwestiami narodowymi, istotniejszej tym bardziej w obliczu narastającej we współczesnym świecie mobilności społecznej, wobec ruchów migracyjnych i diasporyzacji społeczeństw kolejny, dziewiąty numer *Zoon Politikon* poświęcony będzie właśnie tym zagadnieniom.

Zapraszamy do lektury!